

Milí bratři a sestry,

už zase dva ztracení synové, říkáte si možná. Vždyť jsi už na to kázal. Ano, dokonce dvakrát a dnes potřetí a čerstvě. Nedělní škola to má za základ dnešního programu, tak jsem i já tento text zvolil. Naštěstí to podobenství má tolik důrazů, detailů, rovin a skrytých souvislostí, že se k němu kazatel může víckrát vracet....

V tom příběhu toho prvního syna, kterému dodnes trochu archaicky říkáme marnotratný, spatřujeme právem vlastní jádro víry. Pánu Bohu se ztrácíme. A ve své ztracenosti pak často bolestně hledáme cestu zpět domů. Zpět ke kvalitnímu a smysluplnému životu. A Boží láska a Boží náruč nám jde vstříc.

Možná toho ztraceného syna vnímáme jako jakéhosi požívačného zhýralce, který si plnými doušky dopřává života a pak spadne na dno a zůstane sám. Ale ono je za tím víc. Lidsky je to bezcharakterní cynik a sobec. Platilo totiž, že dědictví po otci jeho potomci přebírali až po jeho smrti. A pakliže převezme tento mladší synek díl dědictví ještě za jeho života, vlastně tím dává najevo, že se nemůže dočkat, až otec umře. Mezi řádky tam zaznívá: Tati, byl bych radši, kdybys nebyl. To je ale tragédie. Představte si, že někdo čeká na něčí smrt, aby převzal jeho majetek! Vždyť přece vztahy s druhými lidmi a nejvíce k vlastní rodině, to je to nejceněnější co máme.....

A pak otec. Co dělá? Vyhlíží, vychází a snad i vybíhá z domu naproti, protože věří, že se syn vrátí. Ejhle, věřící otec! Proč věří? Jaký k tomu může mít důvod? Je to jen škodolibá zkušenost zralého člověka, že ten, kdo se zachová tak jako jeho mladší syn, si nakonec musí nabít ústa? Ne, je za tím víc. Je za tím touha po ztraceném synovi a otcova láska.

Otec, majitel a pán domu a současně zámožný člověk kmitá a pobíhá a vyhlíží synův návrat. To nebylo běžné, aby takovýto vznešený muž se takto choval; v lidských očích to snižovalo jeho důstojnost. Otec na to ale nedbá. Kašle na to. Vyhlíží svého syna a vybíhá ze dveří a nevnímá to jako snížení vlastní důstojnosti. Nehledí na to, jak bude vypadat v očích ostatních lidí. Neřeší, jestli to lidé pochopí, nebo se tomu vysmějí. Když nám na někom záleží, když někoho milujeme, nebojíme se ostudy, nepochopení ani toho, že se ztrapníme.

Syn si přál, možná jen potají, otcovu smrt. Otec naopak nepřestal toužit po tom, aby tento syn, který ho tak zranil, žil kvalitní život. A syn najde odvahu se vrátit, cestou si připravuje svůj kající proslov, pak padá na kolena, je mu to všechno najednou líto. A Otec je hnut milosrdenstvím a líbá ho: Ne, nic neříkej, slov tady není třeba.....

Plácne se pořádně přes kapsu a začne bujará hostina. Ta chvíle nesmí zapadnout, je nutno ji prožít a oslavit. Lidi se radují, hraje kapela a dokonce se tančí ...

A druhý syn. Když vidí, jak otec prožívá návrat ztraceného syna, nechápe. Ani nejde dovnitř. Celý život jsem tady dřel a ty vystrojíš hostinu kvůli tomuhle tvému synovi. Tenhle tvůj syn, ne můj bratr. Já se tady dřu a co z toho mám? Ale tenhle prožral s děvkami tvé jmění – a ještě mu vystrojíš mejdan. S děvkami? Opravdu? Jak to ví, co jeho bratr ve světě dělal? Byl snad u toho?

Takhle někdy soudíme druhé. Přibarvujeme si a domýšlíme. My jsme přece ti svatí, správní a ctnostní. Kdovíco všechno má ten druhý na triku...

Starší syn je naštván roztrpčen, má pocit křivdy a nespravedlnosti. Nutno říci že právem. On žil vždy správně jako řádný syn svého otce. To jemu by měl být tento hod vystrojen, na jeho počest! Ani se nejde podívat dovnitř. Ano, jeho spravedlivé rozhořčení a jeho zapšklost chápeme. Anebo teprve pochopíme, když se do něj vcítíme.

V případě mladšího syna jsme si pověděli, že se zde dotýkáme pravé povahy křesťanské zvěsti. Jsi přijat. Bůh tě chce obejmout takového, jaký jsi s jakoukoli smutnou minulostí. Ale co tady s tím starším synem, je on taky obrazem křesťana? Ano, i on a právě on nám nastavuje zrcadlo.

Máme v hlavě zažitě vzorce chování a jednání, podle kterých posuzujeme ryze víry druhých. Boží jednání a jeho majestát vnímáme možná častěji právě skrze kategorii spravedlnosti. Bylo by spravedlivé, kdyby Bůh svého mladšího syna nepřijal, vyhnal, zřekl se ho. Sám ses rozhodl odejít, tedy tě neznám. Takto to vidí starší bratr. Spravedlivé by bylo, aby jej otec nepřijal a jeho aby vyvýšil, oslavil a jemu aby vystrojil hostinu, na kterou se bude ten mladší jen zdálky smutně dívat jako ten, který byl vyvržen do tmy, kde je pláč a skřípění zubů.

Ale ona existuje ještě vyšší instance nežli spravedlnost. Ta sama o sobě je velkou a důležitou hodnotou. Ale ještě vyšší cenu má láska. Ta je víc nežli spravedlnost, které je třeba učinit zadost. Láska. Ta je největší. Tak to vyjádřil i apoštol Pavel. Nyní pak zůstává víra, naděje a láska, ale to největší je láska.

Ten starší syn nepochopil, co je láska. Ale otec to ani s ním nevzdává a vybíhá i za ním. I na něm mu velmi záleží, i jeho má stejně rád. Dva marnotratní, ztracení synové, každý jinak. A o oba jejich otec zápasí a otvírá jim svůj domov.

Konec je otevřen, nevíme jestli ten starší pozvání nakonec přijal a vešel do hodovního sálu. Tak jako je otevřen konec našich lidských příběhů, pádů a selhávání. Ale Bůh o nás všechny velice stojí. A chce nás obejmout. Nám nepatří nic a jemu všechno. A přece říká každému z nás: Synu, dcero, vždyť všechno co mám, je tvé... Amen.

Modlitba: *Pane Bože, přicházíme k tobě jako tví ztracení synové a dcery. Nad hloubkou tvé bezpodmínečné lásky můžeme jen žasnout a vděčně ji přijmout. Díky tobě za to. Amen.*